

Nr 222

Av herrar Skagerlund och Axelson, om inrättande av jordbrukskonto för inkomstutjämnning vid beskattningen.

(Lika lydande med motion nr 260 i Andra kammaren)

Som framgått av arrendelagutredningens statistiska material ökar såväl den arrenderade arealen som antalet arrendatorer både i absoluta och relativa tal. Utredningen konstaterar också att storleksrationaliseringen sker snabbare och lättare på arrendegårdar än på gårdar som brukas av ägaren.

De flesta arrendatorerna driver gårdarna kreaturslöst till vilket samhället medverkar. Kommunerna har i ökad utsträckning inköpt jordbruksfastigheter för att säkerställa kommande markbehov. I avvaktan på behov av mark arrenderar kommunerna ut jorden men har ringa intresse för underhåll av lantbruksbyggnader för djurhållning. Arrendatorerna ålägges därför inte att hålla djur, vilket var vanligt tidigare. En liknande inställning finns i dag också hos de flesta andra större jordägare.

De kreaturslösa jordbruken och speciellt de kreaturslösa arrendatorerna är ekonomiskt mycket sårbara. Djurägaren har en jämn inkomst under hela året och samtidigt en säkerhet och ett reservkapital i djuren, medan den kreaturslöse brukaren endast har inkomster vid försäljning av skörden som varierar kraftigt från år till år beroende av väderlek m. m.

I ett katastrofläge orsakat av en vädersituation som vi upplevde 1969 är det kreaturslösa jordbruket illa ute, och speciellt bekymmersamt är det för kreaturslösa arrendatorer som ej har möjlighet att sälja vare sig djur eller skog eller att belåna fastigheter.

Med de stora risker jordbruket är utsatt för genom vädrets makter skulle speciellt dessa arrendatorer men också många andra jordbrukare behöva en rejäl reservfond. De nuvarande skattebestämmelserna motarbetar dock tillskapandet av sådana fonder. Medan t. ex. skogsägaren vid en stormfällning som lösgör stora pengar kan placera en betydande del av dessa på ett skogskonto som han kan använda under magra år och först då betala skatt för, måste lantbrukaren omedelbart skatta för inkomsterna under ett rekordår.

Med nuvarande progressivitet är det därför kanske alltför vanligt att jordbrukaren under goda år passar på att investera och då inte alltid i de mest resursskapande maskinerna.

Ett jordbrukskonto av samma typ som skogskonto kan inte lösa problemen för dagen. Trots skördeskadebidrag har många företagare ekonomiska svårigheter och har således ej något att placera på ett jordbrukskonto.

Men ett katastrofår som 1969 bör dock vara impulsen till att genomföra en sådan reform så att de som överlever till nästa goda år kan börja bygga den reservfond som en så väderberoende näring som jordbruket är i stort behov av.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag om inrättande av jordbrukskonto.

Stockholm den 22 januari 1970

Gunnar Skagerlund (fp)

Anders Axelsson (fp)